

17.8.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: **Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.**

Viite: VN/14518/2020

Hallituksen esityksen luonnos ja sen tiivistelmä on luettavissa säädöshankkeen sivuilla osoitteessa <https://minedu.fi/hanke?tunnus=OKM003:00/2020>

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen. Pidämme esitettyjä muutoksia perusteltuina ja tarpeellisina. Eri aloilla ja yhteyksissä tehdyt lakimuutokset koskettavat usein jo ammatillisen koulutuksen järjestämistä ja sen vuoksi myös ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia pitää muuttaa. Koulutuksesta valmistuvien ammattilaisten osaamisen ja tutkintojen on oltava ajanmukaista vastattava kaikilta osin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjien kaikkien yhteistyökumppaneiden on voitava luottaa siihen, että koulutus on laadukasta ja vastaa lainsäädännön vaatimuksiin.

Luonnoksessa esitettyihin lakimuutoksiin liittyviä huomioita

1. Perustason ammattipätevyys

Perustason ammattipätevyys suorittaminen suoraan näyttökokeella on kannatettavaa silloin kun henkilöllä on aiemmin hankittua osaamista ja henkilön osaaminen on opettajan kanssa todennettu sekä kirjattu opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. OAJ edellyttää, että rahoitus on opiskelijan osaamisen arviointiin, näyttökokeen järjestämiseen ja mahdollisesti tarvittavaan täydennyskoulutukseen riittävä. Pelkän suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusosuuden kautta tulevalle rahoitusosuudella ei kokopäivän kestävää koetilaisuutta eikä täydentävää koulutusta, mikäli henkilö ei läpäise koetta, voi järjestää. Rahoituksella on katettava kokeen suorittajan aiemmin hankitun osaamisen arviointi, HOKS:n laadinta, kokeen järjestämiseen liittyvät valmistelut, koetilanne, arviointi, palaute ja tarvittava täydennyskoulutus.

2. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain yhteensopivuus tietosuoja-asetuksen kanssa

OAJ pitää tarpeellisena tallentamisveloitteesta, käyttötarkoituksesta sekä tietojen säilyttämisestä lakiin valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä tehtyjä täsmennyksiä. Esitetyn 9 § osalta tulisi vielä arvioida, onko tarve täsmentää säännöstä niin, että siitä käy ilmi, mitä opiskelijan ja työpaikkaohjaajan tarpeellisilla yhteystiedoilla tarkoitetaan esim. sähköposti ja puhelinnumero.

17.8.2020

3. *Oppisopimukseen sovellettavat säädökset*

OAJ kannattaa esitystä oppisopimusopiskelijoille annettavasta työtodistuksesta.

4. *Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain edellyttämät muutokset*

Koska hallintolainkäyttölaki on kumottu, ovat esityksessä olevat teknisluontoiset muutokset tarpeellisia. Tämä tarkoittaa, että lakiin kirjoitetaan kumotun lain tilalle uuden lain nimi eli laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa.

OAJ korostaa kuitenkin arvioinnin tarkistamisesta ja oikaisusta tehtyjen yhdenmukaistusten sekä muutoksenhausta kumottavien viittaussääntöjen johdosta informaatio-ohjaustarvetta sen osalta, että opiskelijat ovat tietoisia muutoksenhakuoikeudestaan ja koulutuksen järjestäjien muutoksenhakuohjeistukset ajantasaiset.

5. *Laki opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta ja valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä*

OAJ on jo pitkään vaatinut koulutuksen järjestäjien rahoituksen ennakoitavuuden parantamista. Perusrahoituksen tason vakiinnuttaminen ja sen osuuden nostaminen 70 prosenttiin vahvistaa ennakoitavuutta ja tukee toiminnan järjestämistä. OAJ kannattaa esityksen mukaista muutosta rahoituksen määräytymisen prosenttiosuuksiin sekä perusteluja, miksi muutos tehdään. OAJ kannattaa myös perusrahoituksen vakauttamista siten, ettei harkinnanvaraisilla korotuksilla olisi vaikutusta opiskelijavuoden hintaa.

Rahoituksen vaikuttavuusosuuden suuruuden määräytymiseen liittyvien opiskelija- ja työelämäpalautteiden kehittäminen on tehtävä sidosryhmien ja hallinnon välisenä yhteistyönä. Palautejärjestelmän on oltava selkeä ja luotettava, koska sen perusteella määräytyy huomattava osuus rahoituksesta. Työelämäpalautteen keräämisen ajankohdan siirtäminen on kannatettavaa.

6. *Laki valtakunnallisista opinto ja tutkintorekistereistä*

OAJ kannattaa esityksen mukaista muutosta, mutta edellyttää, että koulutuksen järjestäjille tulevat kustannukset arvioidaan ja korvataan täysimääräisesti.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Heljä Misukka
koulutusjohtaja

Inkeri Toikka
erityisasiantuntija